

O

D

K

A

Z

Y

Beethoven

Hudba je vyššie zjavenie

Emerson

Veľké činy dozrievajú v tichosti

Fromm

Objavujem človeka

Gáandhí

Víťazstvo pravdy silou ducha a lásky

Guitton

Všetci držíme nekonečno

Rahner

Môžeme byť lepší

Selye

Objektívnosť je prvým predpokladom

Schwarz

Aby ľudia nestrácali ideály

Strauss

Čo nie je modlitbou je zbytočné

Štepka

Odkaz ľudstvu

Valéry

Človek je absurdný

Whitehead

Myslenie je jednou formou zdôrazňovania

♣ **Hudba je vyššie zjavenie než každá múdrosť i filozofia.**

- ♣ *Mojim najvlastnejším žvlom je symfónia: Keď v sebe niečo počujem, je to vždy veľký orchester.*
- ♣ *Len umenie a veda povznášajú človeka až k božstvu.*
- ♣ *Len láska – áno, len ona je ti schopná dať šťastnejší život – ó Bože – dopraj mi ju konečne nájsť, tú lásku, ktorá ma v cnosti upevní, ktorej je dovolené byť mojou!*
- ♣ *Naozaj dobrí ľudia na seba pamätajú i vtedy, keď pre to nemajú zvláštny podnet.*
- ♣ *Nepoznám väčšie potešenie nad svoje umenie.*
- ♣ *My smrteľníci s nesmrteľným duchom sme sa narodili len pre utrpenie a radosť – a skoro by sa mohlo povedať, že práve najznamenitejší ľudia dosahujú radosť skrz utrpenie.*
- ♣ **Čo je blaženosť? Mnoho drobných čistých radostí.**
- ♣ *Srdcom i povahou som od mladosti bol priťahovaný k nežnému citu dobrosrdečnosti... Bože, ktorý vidíš do mojej duše, ty predsa vieš, že tam sídli láska k ľuďom a sklon k dobru.*
- ♣ *Tak je to už s človekom na svete: stále musí preukazovať svoju silu, musí vydržať bez reptania, musí cítiť svoju ničotnosť a zase sa usilovať o svoju dokonalosť, pre ktorú nás chce Najvyšší urobiť hodnými.*
- ♣ *Nemôžeš žiť už pre seba, jedine pre iných činiť dobro kde sa len dá, slobodu milovať nadovšetko, pravdu nikdy nezaprieť, ani na tróne...*
- ♣ *Svoj život nemôžeš ani predĺžiť, ani rozšíriť, môžeš ho však prehľbiť.*
- ♣ **Priateľov nájdeš jedine vo svete myšlienok.**
- ♣ *U človeka uznávam jedinú nadradenosť, iba tú, ktorá mu dovoľuje, zaradiť ho medzi dobrých ľudí.*
- ♣ *Naozajstný umelec, nemá ani štipku pýchy. Vie bohužiaľ, že umenie nemá hraníc. Nejasne cíti, že je veľmi ďaleko od cieľa, a zatiaľ čo ho ľudia obdivujú, ľutuje, že sa nedostal tam, kde lepší génus svieti ako vzdialená hviezda.*
- ♣ *Jedine umenie to bolo, čo ma zadržovalo urobiť koniec svojmu životu. Ach, zdalo sa mi nemožným, aby som opustil svet skôr, pokiaľ som nevytvoril všetko, na čo som sa cítil povolaný.*
- ♣ *A čo som, keď sa posudzujem z hľadiska vesmíru?*
- ♣ *Nepíšem pre dav, píšem pre kultúrnych ľudí.*
- ♣ **Nič som nevymyslel, všetko som vycítil.**

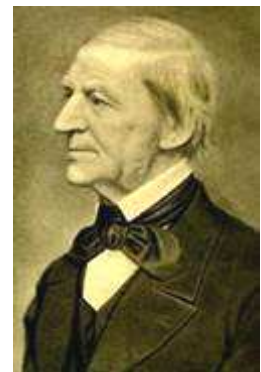
Ludwig van Beethoven (17.12.1770–26.3.1827) (dmj)

Veľké činy dozrievajú v tichosti.

- *Demokracia je vláda tyranov korigovaná novinármi... Peniaze často stoja príliš mnoho.*
- *Tajomstvo šťastia je radosť z diela vlastných rúk.*
- *Radšej chcem trpieť pre to, že hovorím pravdu, než aby pravda trpela pre moje mlčanie.*
- *Priateľ – niekto, pred kým je možné rozmýšľať nahlas... Jediný spôsob, ako mať priateľa, je byť priateľom.*
- *Láska je v prírode všadeprítomná ako podnet, i ako odmena.*
- *Koľko je v človeku dobroty, toľko je v ňom života... Trocha čestnosti je lepšia ako akákoľvek kariéra... Človeka, ktorý nemá úplnú pravdu, možno presvedčiť omnoho ľahšie ako toho, kto má pravdu polovičnú.*
- *Cnosť je ako plieseň. Chytá sa staroby... Neschopnosť polepšiť sa je jedna jediná smrteľná choroba... Koľko je v človeku dobroty, toľko je v ňom života.*
- *Sebadôvera je prvým tajomstvom úspechu... Nič neprekvapí ľudí viac ako zdravý rozum a jasné jednanie... Niektorých ľudí musíme užívať iba vo veľmi malých dávkach.*
- *Každý, s kým sa v živote stretnem, ma v niečom predstihuje. Tak sa od neho učím... Aj keď precestujeme svet, aby sme našli krásu, musíme ju nosiť v sebe, ináč ju nenájdeme.*
- *Celé svetové dejiny sú obsiahnuté v životných osudoch niekoľkých pozoruhodných osobností.*
- *Dôkazom vysokého vzdelania je schopnosť hovoriť aj o zložitých veciach čo najjednoduchším spôsobom.*
- *Nič okrem vás samých vám nemôže priniesť pokoj, len víťazstvo zásad.*
- *Spálené knihy osvietili svet.*
- *Skutočnosť je veľkolepejšia ako poučenie o nej.*
- *Zostaň pre niekoho potrebným a nikomu nest' ažuj život.*
- *Pravda nepozná jednotlivé víťazstvá; všetky veci jej slúžia – nielen prach a kamene, ale aj omyly a klamstvá.*

Ralph Waldo EMERSON (25.5.1803–27.4.1882)
(dmj)

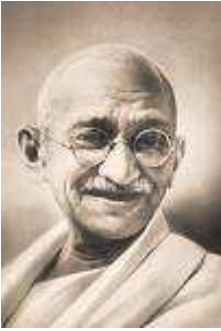
Objavujem človeka

- *Sme tým, čomu sme oddaní a čomu sme oddaní, to motivuje naše správanie.*
- *My ľudia máme vrodenu a hlboko zakorenenú túžbu byť: prejavovať svoje možnosti, byť aktívni, unikať z väzenia sebestva, prežívať jednotu s druhými.*
- *Bytie je slovami neopísateľné a odovzdateľné iba spoluprežívaním zážitku... Cesta k bytiu závisí na preniknutí pod povrch skutočnosti a na jej pochopení.*
- *Človek je hlboko uschopnený potrebou milovať... Láska je odpoveď na problém ľudskej existencie... Láska je predovšetkým dávať, nie prijímať.*
- *Dávať je radostnejšie ako prijímať, pretože v akte dávania spočíva rýdzy výraz ľudského života... Kto je schopný rozdávať sám seba, je bohatý.*
- *Vedieť neznamená snažiť sa mať vždy pravdu, ale prenikať cez povrch a usilovať sa kriticky objektívne stále viac približovať k pravde.*
- *Právo vyjadriť vlastné myšlienky má však význam len vtedy, ak sme schopní vlastné myšlienky mať.*
- *Pravé presvedčenie má dve požiadavky: primeranú informáciu a účelné vlastné rozhodnutie.*
- *Láska je akt viery, a kto je slabý vo viere, je slabý aj v láske... Láska je umenie; nič na svete nie je dôležitejšie, ako sa naučiť tomuto učeniu... Kto miluje nejakého človeka opravdivou láskou, miluje všetkých, miluje svet, miluje život.*
- *Láska je jediný prostriedok poznávania, lebo odpoveď na moju otázku je v zjednotení sa s druhým. V druhom nachádzam a objavujem nielen seba; objavujem dvoch. Objavujem človeka.*
- *Väčšina ľudí si myslí, že láska znamená byť milovaný. Ale opak je pravdou – láska znamená milovať... Láska je jediná a uspokojivá odpoveď na otázku ľudskej existencie.*
- *Človek existuje v tvare stálej a nevyhnutnej nevyrovnanosti...*
- *Zmyslom života je to, čo do svojho života vkladáme sami... Smrť je naozaj v živote istotou.*
- *Verím, že každý človek reprezentuje ľudskosť. Líšime sa inteligenciou, zdravím a nadaním. Napriek tomu sme si však všetci rovní. Všetci sme svätými aj hriešnikmi, dospelými aj deťmi a nik nestojí nad druhým a nie je jeho sudcom.*

Erich FROMM (23.3.1900 – 18.3.1980)

(dmj)

Vít'azstvo pravdy silou ducha a lásky.

- *Jedno sa vo mne hlboko zakorenilo – presvedčenie, že základom všetkého je morálka a že podstatou morálky je pravda... Moja nemenná skúsenosť ma presvedčila, že niet iného Boha okrem pravdy... Aby sme uzreli univerzálneho a všetkým prenikajúceho ducha pravdy, máme byť schopní milovať aj najbiednejšieho tvora tak ako seba samého.*
- **Cnostný človek nežije cnostne preto, lebo mu to je na ošoh, ale preto, že je to zákon a životodarná miazga jeho bytia.**

- **Skutočná láska nikdy nič nepotrebuje, vždy iba dáva... Veľkosť človeka rastie mierou, akou sa usiluje rozmnožiť dobro svojich blížnych.**
- *Ak si niekto namáča ruku do vody v mise, ak niekto dúcha do mecha, aby udržoval oheň, ak niekto na svojom pracovnom stole vypisuje nekonečné stĺpce číslíc, ak niekto v pállave slnka pracuje v bahne ryžových polí, ak niekto stojí v horúčave rozžeravenej vysokej pece a súčasne pri tom nežije tým istým duchovným životom ako by sa modlil v kláštore, svet nebude nikdy zachránený.*
- *Modlitba bola spásou môjho života. Bez modlitby by som už dávno bol prišiel o rozum... Bez modlitby som nemohol byť šťastný... Postupne vo mne vzrastala viera v Boha a rovnakou mierou narastala moja túžba po modlitbe... Cítil som, že modlitba je pre dušu rovnako potrebná ako potrava pre telo... Ľudia, ktorí išli do väzenia s duchom modlitby, vyšli z neho ako víťazi... To nie je seba ľutovanie, keď hovoríme, že Boh je naša sila.*
- *Nie je potrebné jednotné náboženstvo, ale vzájomná úcta a znášanlivosť veriacich rôznych vyznaní. Neusilujme sa o nejakú jalovú uniformnosť, ale o jednotu v rôznosti... Znášanlivosť nie je ľahostajnosť ku svojej viere, ale jej hlbšie pochopenie, rýdzejšia láska.*
- *Som presvedčený o tom, že Boh sa raz spýta, a pýta sa to už dnes, čo sme, čo robíme, a nie čo hovoríme. Pre neho je skutok všetkým, viera bez skutkov je ničím. Pre neho je skutok vierou a viera skutkom.*
- *Naši vládcovia môžu získať našu zem, naše telá, ale nie naše duše... Vonkajšia sloboda, ktorú dosahujeme je v presnom pomere k vnútornej slobode, ku ktorej sme sa v danej chvíli dopracovali. Ak je toto pravda, potom najväčšie úsilie musíme vynaložiť na našu vnútornú reformu.*
- *Oko za oko a svet bude slepý... Zdá sa, že dejiny robili násilníci, a napriek tomu slabí, pokorní, spravodliví formujú storočie za storočím na svoj nepravdepodobný odkaz; lebo násilníci sa ničia a utláčajú navzájom, ale spravodliví kludne kráčajú z vekov do vekov stále znovu po rovnakej ceste a vrývajú do zeme nezmazateľnú brázdnu.*
- *Bez činu zostáva aj tá najkrajšia myšlienka bezcennou... Je potrebné viac životu dávať, než ho urýchľovať.*
- **Viera je určitým druhom šiesteho zmyslu, ktorý začne pôsobiť vtedy, keď zlyhá rozum.**
- *Zmysel života je vo vytvorení božieho kráľovstva na zemi, v tom, že vymeníme sebecký, závistlivý, násilnícky a nerozumný život za život lásky, bratstva, slobody a rozumu.*
- *Voľakedy sa ľudia stávali otrokmi fyzického násilia. Dnes sú zotročení množstvom peňazí a luxusom, ktorý si za peniaze možno zadovážiť.*
- *Sloboda je bezcenná, ak neobsahuje aj slobodu mylíť sa... V otázkach svedomia zákon väčšiny neplatí... **Buďte zmenou, ktorú chcete vidieť vo svete... Čo by bola Európa bez Krista?***
- **Keby sme mohli uvidieť celú pravdu, neboli by sme už hľadájúci, ale boli by sme ako Boh. Ale preto, že sme len hľadájúci, hľadáme ďalej, uvedomujúc si svoju nedokonalosť...**

Mohandás Karamčand GÁNDHÍ (2.10.1869 – 30.1.1948)
(dmj)

Všetci držíme nekonečno vo svojich dlaniach.

*Vesmír je rozľahlá myšlienka... Hmota je vytvorená z ducha, vedie nás priamo ku kontemplácii Boha... Vesmír skrýva tajomstvo abstraktnej elegancie, tajomstvo, v ktorom materiálnosť znamená málo... **Realita nie je iba výtvorom z hmoty, ale aj produktom ducha...** Náš vesmír spočíva na skrytom poriadku, na určitej štrukturálnej rovnováhe, ktorá má v sebe niečo podivuhodné, niečo krásne.*

*Všetko, čo veríme o priestore a čase, všetko čo si predstavujeme o rozmiestnení predmetov a kauzalite príčin, čo si môžeme myslieť o deliteľnom charaktere vecí vo vesmíre, všetko to je len obrovská a neustála halucinácia, ktorá prekryva skutočnosť nepriesvitným závojom... **Ten neznámy ukrytý za kozmom** je prinajmenšom hypermatematickou inteligenciou ktorá kalkuluje a produkuje vzťahy, takže musí byť typom abstraktným a duchovným.*

*Ak jestvujú odôvodnené pravdy, jestvuje absolútne kritérium a základná príčina týchto právd. Existuje teda prvotná a absolútna Pravda. Byť duchom znamená žiť v srdci tejto Pravdy, v odblesku tejto Pravdy, v živote, ktorý je neustávajúcim pohybom smerujúcim k tejto Pravde. No čo nie je pravda, nejestvuje. **Pravda je opravdivé bytie.** Takže táto prvotná Pravda je samotné Bytie. A je večná. Všetko toto je evidentné. Žiaľbohu, ak stačí minúta na to, aby to človek povedal, treba dvadsať rokov premýšľania, aby to pochopil.*

*Mysliaci živočích má na osvietenie cesty do tieňov, na prispôsobenie sa smrti len dve svetlá: jedno sa menuje **náboženstvo**, druhé **veda**.*

*Mať pravdivé, absolútne pravdivé myšlienky, to je ťažké a to je krásne... **Čím viac nachádzam, tým viac hľadám...** Základom hľadania nie je indiferentnosť, ale záujem, láska k pravde... Niečo dokázať to ešte neznamená mať vieru. Veriť neznamená ešte milovať.*

***Boh je transcendentný, osobný, slobodný, stvoriteľ...** Boh chce, Boh hovorí. Boh miluje... Boh je niekto, ku komu sa možno modliť... Keby som nemal ťažkosť veriť, verím, že by som neveril... Pochybujem, teda Boh existuje... Naše zjednotenie s Bohom je to najintímnejšie, čo v sebe máme... V cirkvi nachádzam zjednotenie toho, čo najviac milujem: génia a svätosť, rozumnosť a lásku.*

***Pojem osoby a pojem slobody tvoria jeden celok s pojmom osobného Boha... My sme samostatným obrazom Boha...** Odnímate nadprirodzeno a kresťanstvo je prázdnota... Skutočne milovať znamená byť zjednotený so stále živým Kristom.*

- ♣ Pokora, cesta k pravde, ktorá vedie do života.
- ♣ Faktu sa dá len málo veriť, ak nechápeme jeho zmysel.
- ♣ Všetko, čo je ľudské, túži po univerzálnom.
- ♣ **Naša existencia je drámou, v ktorej sa hrá o večnosť.**
- ♣ Človek sa musí rozhodnúť medzi absurditou a tajomstvom
- ♣ Vždy sa pomstí to, keď sa mlčky pozabudne na podstatné.

Viera nemá strach pred rozumom, je vlastne priateľkou rozumu.

Veda a viera budú v 21. storočí sláviť zmierenie. Rozum sa stane veriacim a viera rozumnejšou.

Jean Guitton (18.8.1901–21.3.1999) (dmj)

- *Môžeme byť lepší, pretože nemáme právo žiadať si lepší svet, keď nezačneme s polepšením vo vlastnom srdci.*
- **Človek je konečná bytosť schopná Nekonečna.**
- *Keď človek prekračuje svet a seba samého, stretáva sa s transcenciou: Bohom. Transcendencia je ľudskej povahe vlastná; nie je do nej zaočkovaná (akoby zvonku), ale je jej základom, fundamentom.*
- *Aby sme dobre hovorili o Bohu, musíme hovoriť o človeku... Človek dneška nie je nikdy len človekom dneška.*
- *Ak je Božia milosť charakterom jeho bytia, tak existuje vo všetkých náboženstvách... Každý človek je, aj nevedome, kresťanom.*
- *Človek vtedy najlepšie porozumie sebe, keď chápe ako možné sebauvyslovenie Boha, ktoré sa stalo v Ježišovi Kristovi skutočnosťou.*
- *Laik je iba vtedy dobrým kresťanom, keď miluje zem, človeka a jeho dejiny, a v ich výzve začuje volanie svojho Boha, ktorý stvoril nebo aj zem...*
- **Kresťania majú hľadať Božiu vôľu ako jedinečnú pre seba a svoju dobu.**
- *Odvaha pre víťazstvo je totožná s bezmocnosťou kríža, pretože víťazstvo bolo vybojované na kríži... Boh je v nás silnejší ako naša úzkosť pred krížom...*
- **Boh zvíťazí, keď sa zdá, že sme stratení.**
- *Pre človeka dneška jestvuje iba jedna cesta – vydržať ťarchu spoločenstva ako pravú cestu do skutočnej slobody a do pravdy.*
- *Všetko je obsiahnuté, nesené, poznané poznávajúcim a milujúcim nevýslovným tajomstvom, ktoré nazývame Bohom...*
- *Ak hovoríme Boh, máme na mysli naproté Tajomstvo... Boh je hĺbina, v ktorej je prijatá existencia človeka, je blízky a nielen iba vzdialený, je odpustením a nielen súdom, naplňa nekonečnú otázku myslenia, naplňa nekonečnosť nádeje i nekonečnú požiadavku milovať ho.*
- *Boh nás prijal... naše hĺbiny sú naplnené jeho milosťou.*
- **Boh všetko a vo všetkom...**
- **Spoj sa s tým, čo je v tebe to pravé, náročné, čo túži po celistvosti, čo má odvahu povedať verím a odvahu k tomu tajomstvu... Choď ďalej bez ohľadu na to, kde práve teraz stojíš, nasleduj svetlo, aj keď je ešte slabučké, ochraňuj oheň, aj keď teraz horí ešte len slabo...**
- *Rádový život pre mňa znamená odvahu, ktorá sa vypláca, aby si človek nechal niečo povedať od druhých a prekonal tak príliš rýchle zamilovanie sa do vlastných názorov alebo pocitov.*
- **Vzývaj tajomstvo práve preto, že je nepochopiteľné.**
- **Smrť je pre veriaceho kresťana klesanie do rúk živého Boha.**

Karl RAHNER (5.3.1904 – 30.3.1984)
(dmj)

Objektívnosť je prvým predpokladom...

- *Je ťažké objaviť nové fakty, ak sa na ne iba dívame, ale ich nehľadáme.*
 - *Pre vedca je i tá najošklivejšia pravda krásnejšia ako najlepšia pretváarka.*
 - *Podľa môjho jednostranného úsudku sa žiadna krása vytvorená ľudskou rukou alebo silou ľudskej vôle nemôže vyrovnat' nádhere výtvorov prírody.*
- ***K najvyšším a najmohutnejším zážitkom človeka patrí schopnosť uvažovať a aspoň čiastočne chápať harmonickú eleganciu prírody.***
 - *Človek ovláda prírodu omnoho viac ako ju chápe. Vedomý intelekt dokáže súčasne študovať iba jeden problém, ale skutky človeka sa riadia všetkými skúsenosťami, nápadmi a myšlienkami, ktoré sú uložené v podvedomí.*
 - *Čím viac človek vybočuje z rámca bežného myslenia, tým ťažšie je prístupný cieľ a tým menej pochopenia i podpory možno očakávať od iných.*
 - *Vo veľkom bludisku prírody všetko navzájom súvisí a k tomu istému bodu možno dôjsť rôznymi cestami... **Objektívnosť je prvým predpokladom správnej kritiky.***
 - *I vedci majú veľa chýb a nedostatkov, ich život nie je samá dokonalosť... Všetci sme a musíme byť rôzni... Žiadny vedec, hodný tohto mena, nepovažuje za mieru svojho úspechu počet ľudí, ktorí mu tliekajú... Na bezvýznamné myšlienky nikto neútočí.*
 - ***Génius buduje mosty medzi inštinktom a intelektom, medzi citom a logikou.***
 - *Čím hlbšie sa človek ponára do hlbín neznáma, tým menej je tých, ktorí ho sprevádzajú. Na konci cesty, keď človek dôjde skutočne tam, kde ešte nikto nebol, zostane sám.*
 - *V kontakte s nekonečnou jemnosťou môžeme získať zvláštnu vyrovnanosť a duševný klud.*
 - ***Tvorivé myslenie je najviac povznášajúca činnosť ľudského mozgu a prináša najviac uspokojenia.***
 - *Človek, ktorý pracuje v základnom výskume, musí vedieť snívať a svojim snom veriť... Tajomstvo je v tom, že vec treba pochopiť a doceniť.*

Hans SELYE (26.1.1907–16.10.1982)
(dmj)

... aby ľudia nestrácali ideály.

- ♣ *Matematika, to je kus môjho srdca i života.*
- ♣ *Matematika nie je ilustrovaný časopis, ktorý možno začať čítať na ktorejkoľvek strane... Matematika učí vytvárať presnými logickými úvahami platné závery... Matematika učí zmyslu pre pravdu, dôkladnosti a skromnosti... Matematika bude vždy meradlom hĺbky ľudského myslenia.*
- ♣ *Matematika dáva iným vedám svoje prepracované metódy myslenia, ktoré umožňujú analýzu skrytých vlastností a vzájomných vzťahov... Podstatou matematiky je invencia... Jednou z podstatných črt matematiky je jej **abstraktnosť**... Matematika učí racionálnemu spôsobu myslenia a vyjadrovania... Matematika umožňuje riešenie praktických úloh... Matematiku nie je možné odlúčiť od iných predmetov.*
- ♣ *Matematika má pre mňa v sebe toľko estetických prvkov, ako výtvarné umenie. Keď niečo pochopím, čo som doteraz len málo rozumel, mám rovnaký pocit zadosťučinenia ako umelec z vydareného diela.*
- ♣ *Ak sa niekto vie zamýšľať nad predloženými faktami, má dosť trpezlivosti a neustúpi pokiaľ si neutvorí vlastný názor, potom je v ňom zárodok matematika.*
- ♣ *Podstatné je: kedy, prečo a ako daný matematický postup vedie k cieľu.*
- ♣ *Učiť sa z kníh a živé slovo je rozdiel... Každé vyučovanie by sa malo začať motiváciou... Matematická príprava sa začína na základnej škole a prebieha celý život...*
- ♣ *Nijaký učiteľ, ktorý sa vo vlastnom odbore systematicky a trvalo nevzdeláva, nemôže byť dobrým učiteľom... Študent musí prežívať spolu s učiteľom celý pochod objavovania... Pokiaľ študent sám, bez pomoci, nezačne počítat' a päťkrát sa sám nezmylí, nebude látke nikdy poriadne rozumieť... Metódy vyučovania by mali byť založené na osobných skúsenostiach tých, ktorí matematiku sami tvoria (t.j. objavujú, alebo znova objavujú).*
- ♣ *Matematicky civilizovaná osoba nemusí byť matematický virtuóz. Je to však človek, ktorý nachádza hlboké vnútorné uspokojenie z matematického umenia.*
- ♣ *Rozhodujúci vplyv na rozvoj matematickej kultúry majú stovky tzv. neznámych učiteľov na základných a stredných školách, ktorí v každodennej práci pripravujú budúcich študentov... Stredná škola a riešenie príkladov vypestovali vo mne lásku k matematike.*
- ♣ *Aj priemerný matematik má tú výhodu, že vie napr. systémovo myslieť bez toho, že by sa to explicitne učil.*
- ♣ *Bolo by veľmi zlým vysvedčením pre nás, keby naši nasledovníci neboli lepší, ako sme boli my.*
- ♣ *Do vedy môžu hovoriť len srdcia zapálené pre dobrú vec. Len vnútorné nefalšované nadšenie sa prenáša na ďalšie generácie.*
- ♣ *Ja by som si najväčšmi priaľ, aby ľudia nestrácali ideály.*
- ♣ *Len premýšľajte. A nielen o matematike. O všetkom.*

(dmj)

Štefan Schwarz (18. 5. 1914 – 6. 12. 1996)

Všetko, čo nie je modlitbou je zbytočné.

- ♣ *Žiť je vážna zodpovednosť, a žiť pre iných – ešte väčšia.*
- ♣ *Absolútne môže vstúpiť do človeka i bránou obavy, úzkosti. priateľstva i choroby, bránou radosti i zúfalstva, vývoja či náhody.*
- ♣ *Dobre, že svet je voči nám strohý, nechápavý, nevďačný a chladný. Aspoň sa osvedčíme. Božia láska vyšľahla v Ježišovi a raz zachváti celý svet.*

- ♣ *Hlavným povoláním každého z nás je byť človekom... Zmysel života každého človeka je jeho odtlačok do sféry ducha.*
- ♣ *Myslenie nie je prepych, ale jediná životná dôstojnosť. Ak táto planéta zhynie – tak na nedostatok lásky a myslenia.*
- ♣ *Odpovede, ku ktorým človek prichádza sú vlastne otázky.*
- ♣ ***Podstatné znaky človeka sú poznanie, láska a rozhodnutie.***
- ♣ *O všetkom možno diskutovať. Všetko možno rozanalyzovať a chcieť dôjsť múdro na jadro veci, na jeho podstatné úzadie. **Niekedy sa veci najviac priblížime krátkym, jadrným aforizmom.** Múdrosť nie je taká vážna vec, aby nás nevedela pohnúť k úsmevu.*
- ♣ *Všetko je problém perspektívy a pohľadu. I malý model vrchov pôsobí na fotografii mohutne. I malý a zdanlivo bezvýznamný človek môže byť vysoko hodnotený vo vyššom poriadku.*
- ♣ *Meditáciou a modlitbou sa čas nezmenšuje, naopak, po nich akoby bolo viac času, v ktorom sa výkony zlepšia, duchovné výtvyry sa skvalitnia.*
- ♣ *Človek je priepasť, ktorá všetko pohltí, i svoju úbohosť, i svoju hriešnosť, i zlo sveta, i svoju smrť, ktorá sa v ňom obráti na iný život, tušený, ale nepochopený.*
- ♣ *My sme len prizma, v ktorej sa rozkladá lúč života. Ale každý má svoje miesto, svoje určenie.*
- ♣ *Každý žije v predzvesti smrti. Všetko, i to najväčšie snaženie, sa končí hrobom.*
- ♣ *Poéziou vieme zaklopať na dvere tajomna. Ale nie každému bude otvorené*
- ♣ *Mne ide len o cestu k spáse a nevypadnúť z Božej evidencie.*
- ♣ *Rozum je kľúč k neznámemu. Neznámo je brána k pravde.*
- ♣ *Schádzame sa, lebo sme sa mali zísť. A sme neraz šťastní, že sa to mohlo stať.*
- ♣ *Kto sa vzbúril proti Bohu, vzbúril sa aj proti sebe.*
- ♣ ***Život je vždy služba a obeta.***
- ♣ *Medzi všetkým je neviditeľný súvis.*
- ♣ *Zúfalstvo je bankrot pokory.*
- ♣ *Hádam je bolesť dozretá láska.*
- ♣ *Smrť neovplyvní vesmírny čas.*
- ♣ ***Niet náhod. Všetky stretnutia patria do oblasti milosti.***

Pavol Strauss (30.8.1912–3.6.1994)

(dmj)

Odkaz ľudstvu

Vážené prítomné luctvo,

Povedzme si to prámo: človek dokáže skoro všetko. Urobiť dýru do sveta, ale aj do ozónu, urobiť si pekný dom i peknú hanbu, oduševnene kričať hurá i fuj, vyzírať ako pekný hrdyna, ale aj ako pekný idiot, nýkedy dokáže byť aj sto rokov na svete, ale any tri minúty pod vodu, ví dobre hrať na klavíri a na nervy, operovať srcco a v tyle neprátela, skákať o tyči a do reči, a tuším viacej myslieť na ďalšie generácie počítačov jako maturantov.

No človek by si až tak mnoho nemav namýšľať, lebo je len - človek! Any pri najlepšej vóli nedokáže preletieť v petmetrovej výške z námesta Hraničárov na Kolárovo námestí - any za ideálnych poveternostných podmínek.

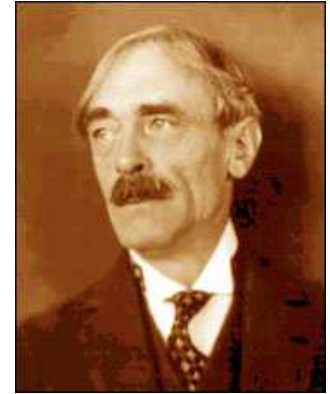
Nedokáže vonať ako lipa a len tak sa rozmnožovať po vetre. To dokáže božá príroda. A preto by si mav človek celkom skromne povedať: až tak mnoho toho neví, a preto sa tu na svete budem račej čudovať, jako svet meniť. Pri čudovaní totyž nelítajú trisky a nekapú ryby, rastú stromy a padá snah - a šecko je na svojom míste a v porádku, - jako tedy, keď je na jar naozaj jar, v lete leto, na jablony jablčko, na človekovi hlava a v človekovi srcco.

Stanislav Štepka (*1944)

Človek je absurdný tým, čo hľadá, je však veľký tým, čo nachádza.

- *Veľká duša má ako znak tú slabosť, že chce vyťažiť zo seba samej nejaký predmet, ktorý by ju udivil, ktorý by sa jej podobal a ktorý by ju priviedol do zmätku, aby bola čistejšia a neporušiteľnejšia a akosi ešte potrebnjšia než samo bytie, z ktorého ten predmet vzišiel.*
- *Jediným tajomstvom je možno tajomstvo našej zvedavosti: tá nás zaťažuje problémami, ktorých formulovanie našu existenciu i existenciu nášho ducha predpokladá, ktorých riešenie však túto existenciu prináša ako svoj výsledok.*

- *Všetko, čo vieme, môže nám poslúžiť vo všetkom, čo robíme. Inteligencia spočíva v tom, že dokážeme všetko využiť. Je teda istým druhom nemravnosti. Aj v genialite je kus zločinu.*
- *Zlé chvíle sú na to, aby nás poučili o istých veciach, o ktorých nám tie dobré nič nevravia.*
- *Len jedno treba urobiť: prerobiť seba samého. Ale nie je to také jednoduché. Kto chce robiť veľké veci, musí sa hlboko zamýšľať nad maličkosťami.*
- *Myslenie je vždy výnimkou zo všeobecne platného pravidla, ktorým je nemyslenie... Tí, čo vidia veci až príliš presne, ich vlastne presne povedané, nevidia... Bojte sa pravdy ako ohňa, má jeho vlastnosti: nič jej neodolá.*
- *Všetko, čo vravíš, hovorí o tebe: práve keď hovoríš o druhých...*
- *Keď dôjdeme do cieľa, veríme, že sme šli správnou cestou...*
- *Byť človekom znamená mať nevysvetliteľný pocit, že v každom je kus všetkých a vo všetkých kus každého.*
- *Keď sa to tak vezme, všetko sa nakoniec scvrkne na to, že sa pozeráme na roh stola, na kus steny, na svoju ruku alebo na kúsok oblohy... Politika života. Skutočnosť je vždy v opozícii... Som zabúdanie tou istou mierou ako myslenie... A s tým, čo je najviac mnou, mám najmenej do činenia.*

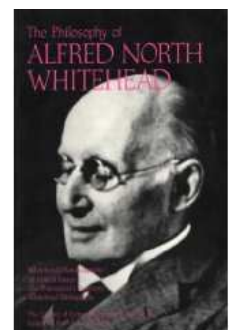

- *Človek musí mať nadbytok času a prostriedkov, aby mohol byť synom Božím, chránencom Múz, osobnosťou - aby mohol byť niekým, nie hračkou okamihu... Človek visí na kríži svojho tela. Zmučenú hlavu mu dlhými pichliacmi doráňala trňová koruna myšlienok...*
- *Ťažkosť našej doby spočíva v tom, že budúcnosť už nie je tá, čo bývala.*
- *Nenávisť slabochov nie je tak nebezpečná ako ich priateľstvo.*
- *Všetky revolúcie sú priamym následkom pomalosti evolúcie.*
- *Len v extrémoch má svet svoju cenu a len v priemernosti svoju trvácnosť.*

Paul VALÉRY (30.10.1871–20.7.1945)

(dmj)

- *Myslenie je jednou formou zdôrazňovania... Veda je podnikanie, v ktorom sa rozum opiera o vieru... Nové idey nemožno vyjadriť starými pojmami... Civilizácia postupuje tým, že rozširuje počet dôležitých operácií, ktoré môžeme vykonať bez toho, aby sme na ne museli myslieť.*
- *Matematika je myslenie pohybujúce sa vo sfére úplného abstrahovania od každého jednotlivého prípadu toho, o čom práve vypovedá... Najväčšie abstrakcie sú tými pravými nástrojmi, ktorými kontrolujeme svoje uvažovanie o konkrétnych faktoch... Originalita matematiky spočíva v tom, že v matematickej vede sú vyjadrené vzťahy medzi vecami, ktoré sa bez sprostredkovania ľudským rozumom nedajú vôbec postihnúť... Matematika je štúdiom vzorov... Matematika je veda o najzložitejších abstrakciách, k akým môže ľudský um dospieť... Všeobecnosť matematiky je najúplnejšou všeobecnosťou, zhodnou so spoločnosťou udalostí, ktoré konštituuje našu metafyzickú situáciu.*
- *Vzhľadom k nesmiernosti svojej látky je matematika (i moderná matematika) vedou v plienkach. Ak sa civilizácia bude ďalej rozvíjať, potom v budúcnosti dvoch tisícročiach bude najväčšou novinkou v ľudskom myslení nadvláda matematického rozumu.*
- *Umenie pokroku spočíva v zachovaní poriadku uprostred zmien a v zachovaní zmien uprostred poriadku... Každá schéma analýzy prírody sa musí vyrovnáť s dvoma skutočnosťami: so zmenou a pretrvávaním.*
- *Vo veku rozumu nemôže existovať aktívny záujem, ktorý by odsunul nabok všetku nádej na víziu harmónie pravdy. Uspokojiť sa s rozporom znamená narušiť úprimnosť a morálnu čistotu. Patrí k sebaúcte intelektu, aby sledoval každé zauzlenie v myslení až do konečného rozuzlenia.*
- *Náboženstvo je víziou čohosi, čo sa nachádza mimo, za a uprostred pominuteľného toku bezprostredných vecí: niečo, čo je reálne, no predsa čaká na svoje uskutočnenie, čosi, čo je vzdialenou možnosťou, a predsa je najvýznamnejším z prítomných faktov: je to niečo, čo dáva zmysel všetkému pominuteľnému, a predsa uniká uchopeniu, niečo, čoho vlastníctvo predstavuje najvyššie dobro, a predsa je mimo dosahu, niečo, čo je najvyšším ideálom, a zároveň beznádejným hľadaním... Existujú obsiahlejšie pravdy a jemnejšie perspektívy, v rámci ktorých možno nájsť zmierenie hlbšieho náboženstva a jemnejšej vedy.*
- *Morálna stránka nazerania je neoddeliteľne spojená so všeobecnosťou nazerania. Protirečenie medzi všeobecným dobrom a individuálnym záujmom možno odstrániť iba vtedy, keď záujmom individua je všeobecné dobro.*
- *Nič nie je pôsobivejšie ako fakt, že tou mierou, ako matematika postupne prechádzala do vyšších oblastí čoraz abstraktnejšieho myslenia, vracala sa späť na zem, nadobúdajúc čoraz väčší význam pre analýzu konkrétneho faktu.*
- *Pytagoras objavil význam používania abstrakcií a osobitne zameral pozornosť na číslo ako to, čo charakterizuje periodicitu hudobných tónov. Význam abstraktnej idey periodicity bol teda prítomný už pri samých začiatkoch matematiky.*
- *Aká je funkcia čistej matematiky v myslení? Je to rozhodný pokus prejsť celú cestu smerom k úplnej analýze, aby sa oddelili prvky samých vecí od číro abstraktných podmienok, ktoré spríkladňujú.*
- *Základnými konkrétnymi entitami nie sú trvalé substancie, ale udalosti spojené svojimi priestoročasovými vzťahmi, ktoré vykazujú svoje kvalitatívne a matematické štruktúry.*
- *Každá ľudská bytosť je zložitejšia než akýkoľvek sociálny systém, ku ktorému patrí.*

Alfred North WHITEHEAD (15.2.1861–30.12.1947)

(dmj)

ODKAZY